

Geografijos forumas
„Geografijos turinio kaita: tarp tradicijų ir XXI a. iššūkių žmonijai“

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ „AUKŠTOJAI“

AUKŠTOJAS

294 M

Geografijos mokytoja Linoreta Vasilevičienė

2021 rugsėjo 17 – 18 d.
Palanga

„Aukštojas“ - aukščiausia Lietuvos kalva
(293,84m.)

Geografo Rimanto Krupicko iniciatyva buvo atlikti matavimai, kurie parodė, kad Juozapinė yra žemesnė.

Vardas kalvai suteiktas 2005 m. lapkričio 18 d. tada ir buvo nukarūnuota iki tol buvusi aukščiausia Juozapinės kalva.

Aukštojas – vyriausio baltų dievo vardas. Vardą pasiūlė etnologas Libertas Klimka. Aukurą simbolizuojanti skulptūrinė kompozicija Baltų saulės ratas sukūrė skulptorė Dalia Matulaitė.

2020 m. „Aukštojo“ 15-asis gimtadienis

Prisiminimai, istorijos, dainos, „Laurencija“...

„Aukštojo“ krikštatėviai alpinistas
Vladas Vitkauskas, keliautojas
Algimantas Jucevičius.

Atminimo lentelė „Aukštojo“ atradėjui Rimantui Krupickui prie jam pasodinto ąžuoliuko. Lentelę pagamino Vaidotas Butkevičius, Biržų „Atžalyno“ progimnazijos direktorius. Ačiū!

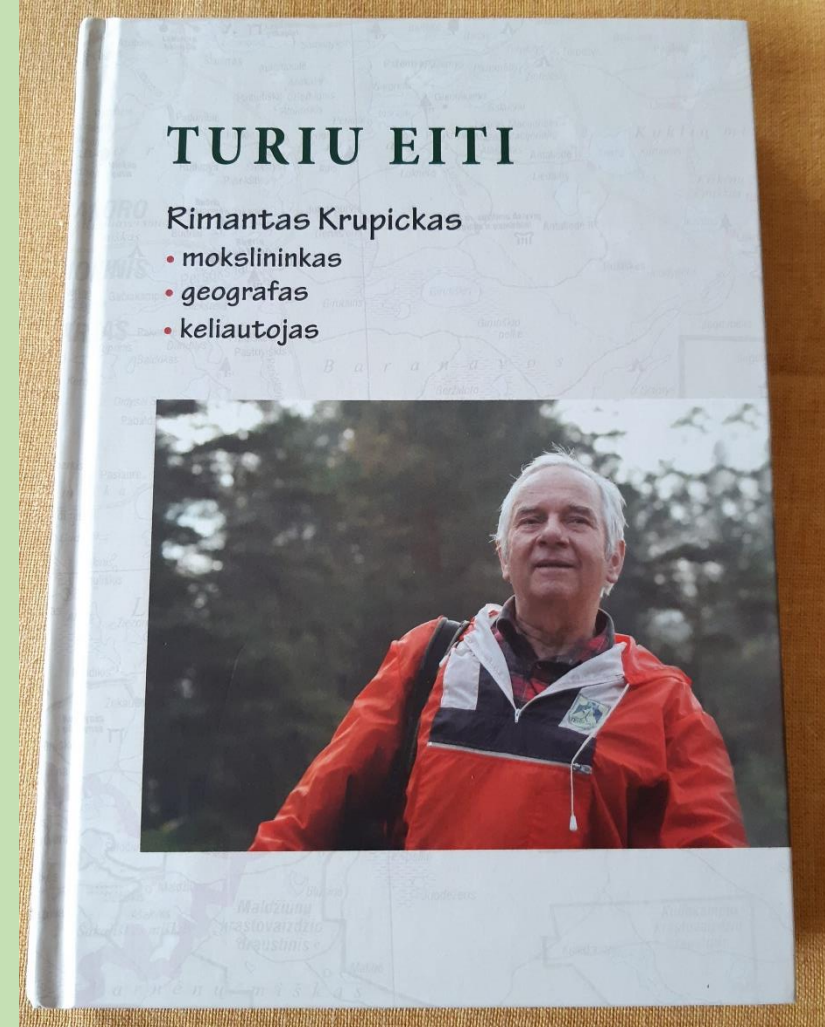
Gimtadienio šventės dalyviai
moksleiviai, keliautojai, geografsai,
R. Krupicko artimieji ir bendražygiai.

Prie pirmojo Aukštojo kalvą
žymėjusio akmens.

Nuo Aukštojo prasidėjo ne viena Rimanto Krupicko kelionė, o dabar knyga apie Dėstytoją, Geografą, Lietuvos puoselėtoją „Turiu eiti“ iškeliauja Tėvynės pakraščiais...

Tėvynės pakraščiais ją neša geografijos mokytojai Dalius ir Sabina Pranuculiai!

<https://www.kertamkampa.lt/tag/tevynes-pakrasciais/>

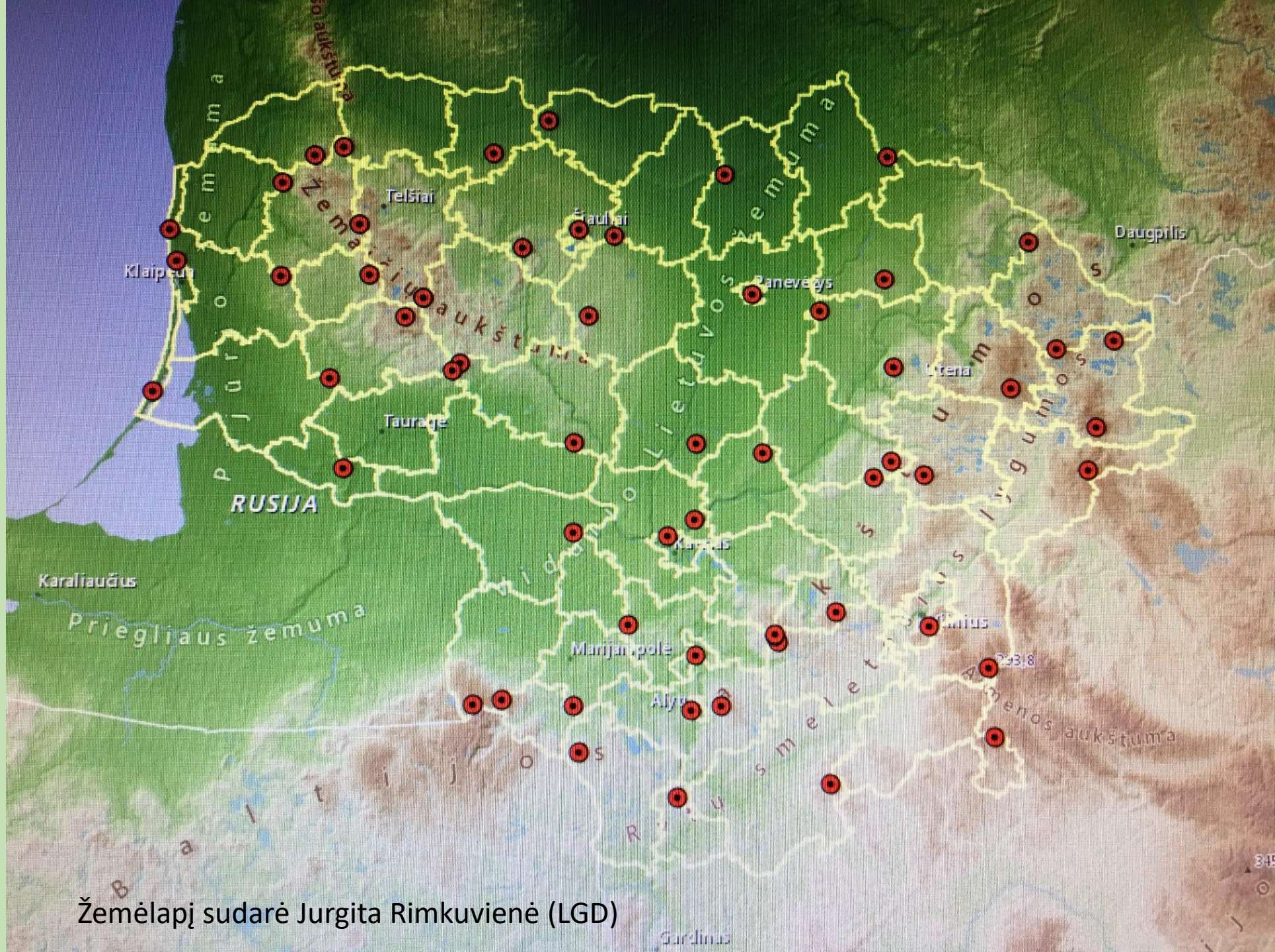
Lietuvos „aukštojų“
žemėlapis.

<http://bit.do/reljefo-taskai>

Žemėlapyje galite rasti
LGD ir JGM
svetainėse

60-ies savivaldybių
aukščiausi taškai

Kuo jis įdomus
ir ką su juo daryti?

Žemėlapyje sudarė Jurgita Rimkuvienė (LGD)

Keliautojo Vytauto Bukausko viršūnės ir atradimai Lietuvoje

„Tai ne aukščiausių pasaulio kalnų vaizdai, tai nebuvo stulbinančiai gražu, bet tai nekasdieniškas planas pamatyti visą Lietuvą. Tai patrauklus būdas išmokti Lietuvos fizinę geografiją ir administracinį suskirstymą, pamatyti nematytas istorines vietas ir šių laikų ekonomikos momentus. Tai "durų raktas" į Lietuvos pažinimą, o jau ten kiekvienas pats sprendžia, kiek tas duris plačiai prasiverti.“

Kalneliai miškuose, laukuose ir pievose...

Anykščių, Majokalnis 194.2 m

Anykščių, Majokalnis 194.2 m

Pagègiu, 79.3 m

Pagègiu, 79.3 m

Pagègiu, 79.3 m

Pakruojo raj.
savivaldybės
„ajersas“

Pakruojo, 104 m

Pakruojo, 104 m

Kauno raj., Kėdainių savivaldybių aukščiausi taškai nėra paprastai pasiekiami:

- Kėdainių „Lifosos“ fosfogipso kalnai,
- Kauno raj. Lapių savartynas.

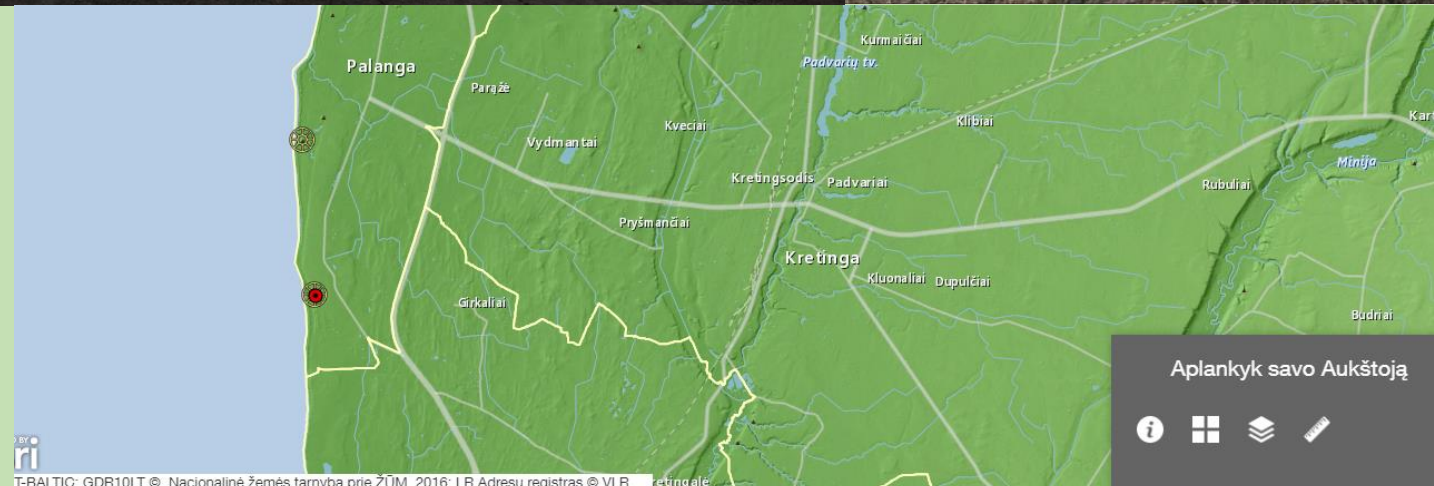
Kauno, Didžiųjų Lapių savartynas, 127.3 m

Palanga, Birutės kalnas 20,6 m

Palangos m. 21 m

“Finišas! Done! Pasiiekta
60-toji Lietuvos viršūnė.
270.7 metrų aukščio
Šalčininkų "everestas" -
ketvirtas pagal aukštį
tarp savivaldybių.
Kalniukas miške (vos
200 m. iki Baltarusijos
sienos, bet ryškus 20 m.
pakilimas, kaip koks
piliakalnis.”

2020 12 02 žinutė iš
Vytauto Bukausko

Šalčininkų, 270.7 m

17 dienų kelionė,

Virš 5000 km
automobiliu,

60+ aukščiausių
savivaldybių taškų,

Sudėjus visus „kalnus“
įkopėme į aukštį
viršijantį 10 500 m.

Tai gerokai aukščiau,
nei Everestas...

Kas kitas surinks
„aukštojų“ kolekciją?

Žemėlapis atradimai ir iškilę klausimai.

Ignalinos raj. savivaldybė

Nevaišių kalva ar bevardė viršūnė???

1 – Nevaišių kalva (289,6 m.)

2 – bevardė kalva (290 m.) žemėlapyje nurodyta kaip aukščiausia

3,4, - žemesnės bevardės kalvos

Organizuota ekspedicija kalvų aukščių patikrinimui.

Vilkaviškio raj. savivaldybė

Janaukos kalva ar Dunojaus?

Danieliaus Jurčikonio žemėlapis (LGD)

Vilniaus universiteto kartografs matuoja Nevaišių kalvą.
Patikslintas aukštis 289,76 m.

Bevardė viršūnelė išmatuota... 289 m.!

Ignalinos raj. savivaldybės aukščiausia kalva liko Nevaišių, bet naujoji kalva pretenduoja į 6 vietą top 10 Lietuvoje. O ką apie tai mano geografa?

Praktinis „aukštojų“ žemėlapių pritaikymas

- keliaukite,
- atraskite,
- fotografuokite,
- aprašykite ir dalinkitės informacija,
- pažymėkite įkopimą „aukštojų“ žemėlapyje (sukraukite virtualų „tūrą“),
- inicijuokite aukščiausio taško pažymėjimą vietovėje,
- siūlykite pavadinimą...

Kelkite klausimus ir užduotis mokiniams

- Kodėl aukščiausi taškai dažniausiai yra ant savivaldybių ribų?
- Kiek aukščiausių savivaldybių taškų yra piliakalniai?
- Kiek aukščiausių taškų turi pavadinimus?
- Kurioje savivaldybėje yra aukščiausiais taškas žemiausiai iškilęs virš jūros lygio?
- Kiek iš pažymėtų taškų yra žmogaus suformuoti? Ar prie jų priskirtume piliakalnius?
- Sudarykite Top 10 savivaldybių pagal aukščiausius taškus.
- Suvalkijos ir Vilkaviškio aukščiausia kalva Janauka ar Dunojus?

Savivaldybių Top 10 pagal aukščiausius taškus

	Savivaldybė	Kalvos pavadinimas	Aukštis
1	Vilniaus raj.	Aukštojas	293,8 m.
2	Ignalinos raj.	Nevaišių	289,6 m.
3	Vilkaviškio raj.	Janaukos	284,8 m.
4	Šalčininkų raj.	Be pavadinimo	270,7 m.
5	Trakų	Gedanonių	257,4 m.
6	Prienų/Kalvarijų	Be pavadinimo	256 m.
7	Prienų/Kalvarijų	Be pavadinimo	256 m.
8	Švenčionių raj.	Be pavadinimo	254 m.
9	Utenos raj.	Papirčių/Barsuko	248 m.
10	Zarasų raj.	Mėmiakalnis/Pratkūnų	239 m.

Universaliausias būdas pažinti Lietuvą, tai keliauti po ją...

Rimantas Krupickas

